

Försäkringsvillkor

Anläggning och Entreprenad Företagsmotor

Försäkringsvillkor 1 maj 2025

Folksam

S11605 25-05

Innehåll

Översiktlig information 3

Allmänna försäkringsvillkor 5
I1 Trafikförsäkring 6
I2 Egendomsskydd – Kaskoförsäkring 7
I3 Brandförsäkring 9
I4 Glas 11
I5 Stöldförsäkring 11
I6 Rättsskyddsförsäkring – Fordon 13
I7 Kristerapiförsäkring 15
I8 Vagnskadeförsäkring 16
I9 Maskinskadeförsäkring 18
I10 Avställningsförsäkring 19
I11 Skadevärderingsregler – egendom/kasko 19

II Tillägg 20
II1 Avbrottsförsäkring 20

X Allmänna avtalsbestämmelser 22

Övrig information 26
Behandling av personuppgifter 26

Om skada inträffar 26

Vid frågor om försäkring eller skador 28

Om vi inte skulle komma överens 28

Översiktlig information

Före den egentliga villkorstexten får du i det här avsnittet en översiktlig information om hur försäkringen gäller.

Detta häfte innehåller de försäkringsvillkor som gäller för Folksam Företag personbil och lätt lastbil. När vi i villkoren använder orden ”du” och ”din” menar vi – om inte annat sägs – både försäkringstagaren och var och en av övriga försäkrade personer. Med ”vi” och ”oss” menas försäkringsgivaren, det vill säga Folksam.

Försäkringsgivare är Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619
Adress: 106 60 Stockholm
Telefon: 0771-950 950

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen och vår marknadsföring följer svensk lag.

Folksam ömsesidig sakförsäkring tillhandahåller i huvudsak försäkring för boende, motorfordon och båtar. Omfattningen av din försäkring framgår av försäkringsvillkoren. Dessa tillhandahålls på svenska och all kommunikation mellan dig och oss sker på svenska. Alla utskick avseende ditt/företagets försäkringsinnehav sker till din folkbokföringsadress/företagets adress, såvida vi inte kommer överens om annat. Om inte annat avtalats är försäkringstiden ett år.

Villkoret ingår i en serie villkor för företagsförsäkring. Samtliga dessa villkor är indelade efter ett gemensamt system, vilket medför att numreringen inte alltid är löpande.
I försäkringsbeskedet finns – i aktuella fall – uppgifter om

- Försäkrat/de fordon
- Försäkringsperiod
- Försäkringsomfattning
- Försäkringsvillkor
- Grundsjälvrisker

Villkoren får du genom att kontakta Folksam via telefon eller e-post. Kortare villkorstexter kan finnas i försäkringsbrevet.

Allmän information

Det här är en sammanfattning av försäkringsvillkoren. Det är de fullständiga försäkringsvillkoren som tillsammans med försäkringsbeskedet utgör avtalet mellan oss. I försäkringen finns vissa begränsningar och så kallade aktsamhetskrav, det vill säga krav på försiktighet. Vissa av dem finns beskrivna i den här informationen, men vi vill göra dig uppmärksam på att det är de fullständiga villkoren som gäller, se Allmänna försäkringsvillkor.

Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller inom Norden. Den gäller också under transport mellan dessa länder. Avställningsförsäkringen gäller bara i Sverige.

Försäkringsbelopp och premie

Försäkringen och premien bygger på de uppgifter som du har lämnat till oss. Premien påverkas bland annat av hur mycket du kör per år. Du kan själv påverka din premie genom att välja självrisk i de fall det är möjligt.

Anmäl ändrade förhållanden!

Om något förhållande som finns angivet i avtalet mellan dig och oss förändras och detta påverkar risken ska du meddela oss detta så fort du kan. Annars riskerar du att helt eller delvis stå utan försäkringsskydd.

Försäkringens giltighet

Ditt försäkringsavtal förnyas automatisk för ett år i taget och det inte sagts upp av dig eller av oss. Du kan när som helst under försäkringstiden säga upp försäkringen att gälla vid försäkringstidens utgång. Under försäkringstiden kan du under vissa förutsättningar säga upp avtalet att upphöra före försäkringstidens utgång, bland annat vi skada eller om behovet upphört, till exempel om du säljer fordonet eller ställer av det i vägtrafikregistret. Vi kan säga upp avtalet om premien inte betalas i rätt tid.

Vad kan du vänta dig i ersättning?
Hur mycket ersättning du kan få beror på typ av skada. Det är alltid bara det ekonomiska värdet som ersätts – alltså det marknadsvärde som egendomen som skadats har precis innan olyckan var framme. Vi gör en bedömning hur vi ska ersätta dig. Det kan ske kontant, genom att vi bekostar en repareration av skadan eller att vi ersätter det som skadats med något likvärdigt. Vi ställer hårda miljökrav på de verkstäder vi använder. Det är därför viktigt att du kontaktar Folksam innan du beställer reparationer eller liknande.

Om självriskkrav och säkerhetsföreskrifter
I vissa fall får du själv stå för en del av kostnaden – en så kallad självrisk. Vilket belopp som gäller för dig ser du på ditt försäkringsbesked. I vissa fall kan du behöva betala en förhöjd självrisk, till exempel om föraren vid skadetillfället kört utan giltigt körkort. Om du brutit mot någon av de säkerhetsföreskrifter som vi ställer på dig kan vi sänka ersättningen som du får, till exempel om fordonets underhåll är eftersatt eller om föraren var berusad när skadan uppstod.

Mervärdeskatt
Om försäkringstagaren är redovisningsskyldig för mervärdesskatt, betalar försäkringen inte en sådan kostnad. På begäran skall försäkringstagaren utnyttja sin avlyftningsrätt för mervärdesskatt gällande skadelidandes kostnader.

Följande moment omfattas av försäkringen om inte annat anges

Trafikförsäkring
- Trafikförsäkring
- Fordonsansvar

Egendomsskydd/Kaskoförsäkring
- Brand
- Glas
- Stöld
- Rättsskydd – fordon
- Kristerapiförsäkring
- Vagnskada (ingår endast vid helförsäkring)
- Maskinskadeförsäkring (tilläggsavtal)

Avbrottsförsäkring
Avbrottsersättning för fordon som inte kan brukas till följd av ersättningsbar egendomsskada (tilläggsavtal).

Avställningsförsäkring

Begränsningar i försäkringsskyddet och särskilda självrisker
I vissa försäkringsmoment finns undantag när försäkringen inte gäller. Det finns också andra begränsningar till exempel i form av högsta ersättning i vissa åtaganden. Försäkringen också gälla med en särskild självrisk för vissa moment, som är högre än grundsjälvrisken.

All information om undantag, högsta ersättningsbelopp och särskilda självrisker som gäller för försäkringen står i försäkringsvillkoren eller anges i försäkringsbrevet.

Det är därför viktigt att du läser igenom villkoren och försäkringsbrevet och särskilt noterar vad som står under rubrikerna ”Undantag”, ”Högsta ersättning” och ”Särskild självrisk”. Lägg också särskilt märke till vad som står under ”Säkerhetsföreskrifter” samt ”Åtgärder i samband med skada – räddningsplikt”, vilka punkter du också kan läsa mer om nedan.

Upplysningsplikt
Både vid tecknandet och vid förnyelse av försäkringen är det viktigt att du lämnar oss rätt uppgifter om relevanta uppgifter som ligger till grund för försäkringen.

Om du inser att bolaget tidigare har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Riskökning
Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, ska du meddela detta till bolaget.

Har du uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt kan det, liksom vid riskökning, leda till att bolaget är fritt från ansvar för, eller endast har ett begränsat ansvar för skada.

Säkerhetsföreskrifter

För att minska risken för skada gäller försäkringen med vissa säkerhetsföreskrifter. Försäkringsvillkoren innehåller särskilda avsnitt med de föreskrifter som gäller för respektive trafik-, egendoms- och rättsskyddsförsäkringar. Föreskrifter kan också anges i försäkringsbrevet eller i särskilt villkor som framgår av försäkringsbrevet.

Om föreskrifterna inte följs och det inträffar en skada betalas ersättning endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade följts.

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det ska finnas en väl fungerande klagomålshanteing för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hanterng av klagomål ger oss en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta åtgärder. Om du vill anmäla ett klagomål så kan du göra det själv på folksam.se/klagomal eller ringa oss på 0771-950 950. Om du inte är nöjd med ett beslut som vi har tagit och vill gå vidare har du rätt att få det prövat.

Allmänna försäkringsvillkor

Vilka fordon villkoren gäller för

1. Villkoren i detta häfte gäller för schakt-, gräv-, anläggnings- och skogsmaskiner samt traktorer, truckar och motorredskap (enligt tabellen nedan) som enligt försäkringsbeskedet är försäkrad i bolaget. Försäkringen gäller även för viss del av den verksamhet för vilken fordonet används.

Fordonsklass	Beskrivning
80	Traktor eller motorredskap som huvudsakligen används i skogsbruk
81	Traktor eller motorredskap som huvudsakligen används i lantbruk, park eller trädgårdsskötsel, dock ej hänförlig till fordonsklass 80.
82	Lastmaskin (hjul eller bandburen), dock ej hänförlig till fordonsklass 80 eller 81.
83	Traktor eller motorredskap som huvudsakligen används för person eller gods befodran, dock ej hänförlig till fordonsklass 80, 81 eller 84.
84	Gaffeltruck, dock ej hänförlig till fordonsklass 81.
85	Specialavtal för fordon och maskiner för schakt-, gräv- och anläggningsarbeten (SGE)
86	Övriga motorredskap, ej hänförlig till annan fordonsklass
87	Anläggningsmaskiner
88	Specialavtal för skogsmaskin

Vad som ingår i försäkringen

2. Du kan försäkra ditt fordon med olika omfattning. Vad som ingår i din försäkring framgår av försäkringsbeskedet. Nedan kan du se vilka olika omfattningsalternativ det finns utöver trafikförsäkring:

Halvförsäkring	Helförsäkring	Avställningsförsäkring	Tillägg
Trafik	Trafik		
Brand	Brand	Brand	Avbrottsförsäkring***
Glas*	Glas*	Glas*	Maskinskadeförsäkring
Stöld	Stöld	Stöld	
Rättsskydd – fordon	Rättsskydd – fordon	Rättsskydd – fordon	
Kristerapiförsäkring	Kristerapiförsäkring		
	Vagnskada	Vagnskada**	

* Ingår endast om det framgår av försäkringsbeskedet

** Begränsad omfattning, se I10 Avställningsförsäkring

*** Ingår för SGE, tillägg för övriga fordonsklasser.

Var försäkringen gäller

3. Försäkringen gäller i Norden om inget annat anges i försäkringsbeskedet. Försäkringen gäller även under transport mellan dessa länder.

Avställningsförsäkring gäller dock bara i Sverige. Trafikförsäkringen gäller inom gröna kort-området.

Trafikförsäkringen gäller alltid i hela världen enligt trafikskadelagen (TSL) för skada som i följd av trafik med svenskregistrerat fordon tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

Självrisker

4. Självriskerna varierar beroende på vilken del av försäkringen som berörs. De självrisker som gäller i ditt fall ser du i försäkringsbeskedet. Ibland gäller särskilda självrisker, dessa finns angivna under respektive avsnitt i detta villkor.

I1 Trafikförsäkring

5. Om fordonet är trafikförsäkringspliktigt är du skyldig att teckna en trafikförsäkring för ditt fordon. Det är ägaren som ska fullgöra den plikten. Det är också ägaren som ska vara registrerad i Vägtrafikregistret. Vid så kallad leasing är det dock leasingtagaren som ska teckna trafikförsäkring.

6. De bestämmelser som gäller för trafikförsäkringen finns i Trafikskadelagen (TSL).

Trafikförsäkringen gäller för skador till följd av trafik med det försäkrade fordonet, till exempel för personskador och skador på annans egendom utanför fordonet.

Din trafikförsäkring gäller inte för skador på ditt eget fordon eller på egendom i eller på detta.

Högsta ersättning är 300 miljoner kronor.

7. Vi åtar oss att betala en del skadekostnader utöver vad som följer av TSL:

a. Skadade kläder och andra tillhörigheter som skadad förare, passagerare eller annan person bar när skadan hände. Vi ersätter inte skador på eller förlust av värdeföremål som till exempel kameror, ringar och smycken och inte pengar eller värdehandlingar.
   Högsta ersättning är 25 procent av prisbasbeloppet per person.
b. Skada på egendom utanför fordonet även om den som drabbats av skadan varit medvållande. Den här utvidgade rätten till ersättning gäller inte vid skada
   - på motordrivet fordon eller tillkopplat släp
   - på spårbundet fordon
   - på egendom som transporteras med fordon som nämns ovan
   - på egendom som tillhör försäkringstagaren eller det försäkrade fordonets brukare eller förare
   - om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt. Högsta ersättning är 25 procent av prisbasbeloppet per person.

8. Vi förhandlar med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den utsträckning de är skäliga och överensstämmer med vårt intresse i rättegången. Vi är inte bundna av att du, utan godkännande av oss, tar på dig skulden för en skada, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning.

Vi betalar högst det belopp som motsvarar den trafikskadeersättning den skadade skulle ha kunnat få enligt TSL.

Om någon drabbas av en personskada där ersättning ska lämnas från din trafikförsäkring betalar vi också ersättning för vissa ombudskostnader som den skadade har vid den utomrättsliga skaderegleringen i Folksam. Ersättning för ombudskostnader omfattar ombudets skäliga tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet respektive enligt brottsmålstaxan. Beträffande vilka ombud som anlitas gäller samma regler som för I6 Rättsskyddsförsäkring punkt 45.

Den som kan ha rätt till statlig rättshjälp ska i första hand ansöka om detta. Vi betalar inte de kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om ansökan hade gjorts.

Självrisk

9. Trafikförsäkringen gäller med en grundsjälvrisk som framgår av försäkringsbeskedet.

I några fall gäller försäkringen med särskild självrisk, se nedan.

a. Självrisken är 10 procent av prisbasbeloppet utöver ordinarie självrisk
   - om föraren kört fordonet utan giltigt körkort, förarbevis eller motsvarande
   - om läraren/eleven vid övningskörning inte uppfyllt de regler som gäller för övningskörning
   - om föraren enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft
   – gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
   – orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

b. Vid kollision med luftfarkost eller liknande är självrisken 30 prisbasbelopp.

c. Vid skador i samband med snöröjning och där antalet skadefall inte kan konstateras, tillämpas i stället självrisken 20 procent av skadekostnaden per entreprenad, lägst 10 procent av prisbasbeloppet och högst ett prisbasbelopp.

d. Vid skada som uppstått genom kollision i höjdled tillkommer en extra självrisk (utöver vald självrisk). Denna är 50 procent av prisbasbeloppet vid varje skada

Självrisk enligt a) behöver dock inte betalas om det vid rattfylleribrott framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst.

Du ska efter krav från oss betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk. Vi kan överlåta en fordran på obetald självrisk till Trafikförsäkringsföreningen.

10. Du behöver inte betala någon självrisk
- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände medan fordonet var stulet/tillgripet
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- om du kan visa att annan person än du själv eller föraren vållat skadan och vi inte kan visa att du eller föraren varit medvållande.

Fordonsansvar

(för fordon som inte är trafikförsäkringspliktiga)

11. Försäkringen gäller, då trafikförsäkringsplikt enligt lag inte föreligger, för skada i följd av trafik med fordonet i den mån skadeståndsskyldighet enligt lag kan åläggas försäkringstagaren eller den som med hans medgivande fört fordonet.

12. I övrigt gäller Fordonsansvar med de bestämmelser och självrisker som gäller för I1 Trafikförsäkring.

I2 Egendomsskydd – Kaskoförsäkring

Vad som ingår i egendomsskyddet

13. I avsnitten I2-I11 redogör vi för hur försäkringen gäller för den egendom du har försäkrad – ditt fordon och den utrustning som ingår i skyddet.
Dessa försäkringar kan ingå i egendomsskyddet
- Brandförsäkring
- Glasförsäkring
- Stöldförsäkring
- Krisförsäkring
- Maskinskadeförsäkring
- Vagnskadeförsäkring

Du ser i försäkringsbeskedet vilka av dessa försäkringar som ingår i ditt egendomsskydd.

Vilken egendom som är försäkrad

14. Försäkringen gäller för:

a. fordonet
b. utrustning i eller på fordonet om den hör till fordonet och kan anses vara normal för ett fordon av samma slag och fabrikat som det försäkrade. Elektronisk utrustning som inte ingår i fordonets standardutrustning ersätts endast om utrustningen är fast monterad och uteslutande konstruerad för att användas i fordonet.
   Annan bärbar utrustning för data-, ljud-, bild eller textöverföring till exempel mobiltelefon, dator eller liknande omfattas inte av kaskoförsäkringen. Detta gäller även om det i fordonet finns fast monterade tillbehör till utrustningen. Lagringsmedia till sådan utrustning omfattas inte heller.
   Om det är normalt att ha med vissa verktyg, förbrukningsartiklar för fordonet eller annan utrustning som krävs för fordonets drift och omedelbara underhåll samt verksamhetsrelaterade arbetsredskap i manskapsvagn eller manskapsbod omfattar försäkringen också dessa upp till ett prisbasbelopp, dock inte drivmedel i dunk.
c. avmonterad fordonsdel och avmonterad utrustning. Detta under förutsättning att egendomen är tillverkad för att användas i eller på fordonet. Försäkringen gäller endast för en uppsättning av varje avmonterad fordonsdel eller utrustningsdetalj. Försäkringen omfattar inte reservdelar.
d. manskaps- och redskapsbod på hjul inklusive innehåll som inte omfattas av arbetsredskap enligt b) ovan
e. oregistrerat släp
f. container
g. drivmedel i fordonets bränsletank.

Som fordon, fordonsdel eller utrustning räknas inte

- Farmartank och/eller innehåll i sådan tank.
- Svetsutrustning och andra specialverktyg.
- Arbetsredskap som är speciella för lantbruk, till exempel redskap för besprutning, jordbearbetning, sådd och skörd.

Högsta ersättningsbelopp

15. Högsta ersättningsbelopp för egendom enligt punkt d-g är 6 prisbasbelopp.

Vad försäkringen inte gäller för

16. Försäkringen gäller inte för

- skada på fordon som inte uppfyller svenska myndighetskrav (CE-märkning)
- som hänt under tävling med fordonet eller under träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning.

Vem försäkringen gäller för

17. Försäkringen avser endast försäkringstagarens lagliga ekonomiska intresse som försäkringstagare, ägare och huvudsaklig brukare till den försäkrade egendomen. Försäkringen gäller också om du har leasat fordonet. Försäkringen omfattar då fordonet på samma sätt som om det vore ditt eget. Skulle det visa sig att det är någon annan än försäkringstagaren som äger fordonet gäller inte egendomsskyddet och någon ersättning kan inte betalas vid inträffad skada.

Vi har rätt att betala skadeersättning till:

- säljaren eller kreditgivaren om fordonet köpts på avbetalning eller kredit. Ersättning betalas då till säljaren/kreditgivaren intill dennes återstående lagenliga fordran
- ägaren om du hyrt fordonet på längre tid än ett år, det vill säga leasat det

Bärgning och hämtning

18. Om skada på fordonet är ersättningsbar, betalas också nödvändig bärgning från skadeplatsen till närmaste verkstad som kan reparera fordonet. Har skadan skett utomlands betalas också transport till närmaste reparationsverkstad i Sverige, om Folksam anser att detta är nödvändigt för att utföra reparationen.

När det gäller skogs- och anläggningsmaskiner (fordonsklass 85 samt 87-88) lämnas också ersättning för skäliga kostnader för återtransport till den arbetsplats där skadan inträffade.

Om stöldförsäkrat fordon återfinns på annan ort än där det tillgripits betalas försäkringstagarens skäliga kostnader för hämtning av fordonet. Om det finns särskilda skäl kan bolaget ombesörja hämtningen. Folksam avgör om transport till annan ort än hemorten kan betalas.

Folksam betalar de skäliga bärgnings- och transportkostnader som, tillsammans med fordonsskadan, överstiger den självrisk som gäller för respektive försäkringsform.

Bärgning av vagnskadeförsäkrat fordon efter yttre olyckshändelse såsom dikeskörning eller fastkörning i anslutning till allmän väg eller motsvarande betalas även om fordonet inte skadats. Gällande vagnskadesjälvrisk avdrages.

Gemensamma säkerhetsföreskrifter för egendomsskyddet

19. Den försäkrade ska se till att

- fordonet inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman
- de bestämmelser som meddelats i lag eller författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa skada följs
- fordonet inte körs av förare som saknar giltigt körkort, förarbevis eller motsvarande eller kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
- vid övningskörning såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning.

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

20. Om säkerhetsföreskrift som anges i punkt 19 inte iakttas kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas. Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser punkt 113.

I3 Brandförsäkring

Vad försäkringen gäller för

21. Försäkringen gäller för skada genom brand, blixtnedslag eller explosion. Vi ersätter även skada på elektriska kablar genom kortslutning och direkta följdskador på elektroniska komponenter genom sådan kortslutning.

Med brand avser vi eld som kommit lös.

Vad försäkringen inte gäller för

22. Försäkringen gäller inte för skada

- genom trafikolycka (själva brandskadan ersätts givetvis, men inte följdskador, till exempel genom dikeskörning – då gäller i stället vagnskadeförsäkringen)
- på motor, ljuddämpare, katalysator, däck eller slangar genom explosion i dessa
- som säljare eller annan ansvarar för enligt lag, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Säkerhetsföreskrifter

23. Den försäkrade ska iaktta följande:

- Anordning som används för att värma eller torka fordonet eller del av fordonet ska vara godkänd för detta ändamål av Statens Provningsanstalt, Sprängämnesinspektionen eller SEMKO. Fabrikantens anvisningar ska följas.
- De föreskrifter som meddelats i lag eller förordning beträffande starkströmsanordning ska följas.
- Föreskrifter ska iakttas som myndighet utfärdat för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för fordonet eller den lokal där fordonet i regel förvaras.
- Elektriska kablar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade.
- Fordonet ska uppfylla de regler om brandskydd som gäller enligt försäkringsbranschens bestämmelser, FTR127, senaste version. Fordon som används i brandfarlig miljö eller med brandfarligt material (till exempel flis, torv, trä, papper, sopor eller petroleumprodukter) ska enligt dessa regler vara utrustat med fast monterad sprinkleranläggning om inte annat avtalats.
- Fordon med fast monterad sprinkleranläggning ska revisionsbesiktigas av behörig firma varje år.
- Fordonet ska vara utrustat med minst en handbrandsläckare av klass 27A 183BC.
- Avstängnings- och stoppanordning ska vara lätt åtkomlig utifrån och medge snabb och enkel avstängning av – framdrivningsmotor och i förekommande fall bearbetningsmotor – elsystem – bränslesystem Vid automatisk släckanläggning ska maskinens avstängnings- och stoppanordningar automatiskt träda i funktion vid brand.
- Vid stationär drift ska motorvakt användas.
- Huvudströmmen ska brytas när fordonet lämnas utan tillsyn samt vid reparation och rengöring.
- Fordonet ska genomgå årlig brandskyddskontroll. Vid brandskada ska ett brandskyddsprotokoll kunna visas upp som inte är äldre än 14 månader.

Denna punkt omfattar inte:

a. mobilkranar
b. eltruckar med lastkapacitet understigande 1 500 kilo.
c. maskiner med vikt under 600 kilo och/eller nypris högst 2 prisbasbelopp.
d. lantbrukstraktor

- Fordonet ska hållas tillfredsställande rent för att undvika brand.
- Föraren ska vara utbildad på släckanläggningen och väl förtrogen med dess handhavande. Föraren ska agera och följa de föreskrifter, regler, handböcker, allmänna anvisningar med mera som meddelats av tillverkare, utbildare, leverantör, besiktningsman, försäkringsbolaget eller annan i syfte att förhindra eller begränsa skada.
- Nya traktorer levererad/registrerade efter 2003-01-01 ska vara utrustade med elmanövrerad huvudströmbrytare.

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

24. Om du bryter mot säkerhetsföreskrift i punkt 23 kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas.

Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser punkt 113.

Självrisk

25. Självrisken framgår av försäkringsbeskedet.

Särskild självrisk – Explosion

26. Vid skada genom explosion som drabbat fjärrstyrt fordon och som inträffat i underjordisk miljö gäller försäkringen med en extra självrisk om ett prisbasbelopp.

I4 Glas

27. Försäkringen ingår endast om det framgår av försäkringsbeskedet.

Vad försäkringen gäller för

28. Försäkringen gäller för skada på vindruta, sidoruta eller bakruta som består i att rutan genombrutits, spräckts eller krossats.

Vad försäkringen inte gäller för

29. Försäkringen gäller inte för skada

- som hänt vid kollision, vältning eller när fordonet kört av vägen
- på strålkastarglas eller taklucka av glas eller plast
- på skogsmaskin eller mobilkran
- som säljare eller annan ansvarar för enligt lag, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Självrisk

30. Självrisken framgår av försäkringsbeskedet.

I5 Stöldförsäkring

Vad försäkringen gäller för

31. Försäkringen gäller för skada genom stöld, rån eller tillgrepp av fortskaffningsmedel. Vi betalar också skador som uppstått vid försök till stöld*, rån* eller tillgrepp*. Försäkringen gäller dessutom för skada som uppstått genom uppsåtlig skadegörelse i samband med sådan händelse.

Vid förlust av fordonet får du ersättning om den inte kommit tillrätta inom en månad efter det vi fått din anmälan om stölden.

**Definition – Stöld*
Begreppet stöld är definierat i brottsbalken. Det innebär att någon olovligen tar något som tillhör en annan person i avsikt att till exempel behålla eller sälja det.

**Definition – Rån*
Begreppet rån är definierat i brottsbalken. Det innebär att någon stjäl med hjälp av våld mot en person, eller med hot som för den hotade verkar innebära trängande fara.

**Definition – Tillgrepp av fortskaffningsmedel*
Begreppet tillgrepp av fortskaffningsmedel är definierat i brottsbalken. Tillgrepp av fortskaffningsmedel innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Om däremot någon som har tillgång till ett fordon använder det utan lov, är det varken stöld eller tillgrepp. Det är i stället olovligt brukande, vilket innebär att någon olovligen brukar annans fordon som han redan har i sin besittning.
Försäkringen gäller inte heller vid bedrägeri- eller förskingringsbrott.

Med någon som tillhör försäkrades hushåll menar vi person som är folkbokförd och bor på samma adress som försäkrad, förutsatt att ni har gemensamt hushåll.

Vad försäkringen inte gäller för

32. Försäkringen gäller inte för skada

- om någon som tillhör den försäkrades hushåll/företag tar fordonet och använder den utan lov
- om någon annan som har tillgång till fordonet använder den utan lov.

Säkerhetsföreskrifter

33. När du lämnar fordonet ska egendom som förvaras i den och som inte är fast monterad vara inlåst i fordonet. Avmonterad fordonsdel eller utrustning som inte är fast monterad ska förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till. Föremål som på grund av storlek, användning eller liknande (till exempel skopa, rivare, skärare, gafflar, kranarm) inte rimligtvis kan förvaras inlåsta, skall vara fastlåsta med av oss godkänt stöldskydd (klass III kättinglås).

Manskapsbod ska ha golv, väggar, tak och dörrar som är svåra att forcera. Detta gäller även fönster om sådana finns. Samtliga dörrar ska vara försedda med hänglås av minst klass 3.

Nyckeln till låsen får inte förvaras på eller i direkt anslutning till manskapsboden. Manskapsbod (med inbyggd cistern) ska vara försedd med lås eller hänglås av minst klass 3.

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

34. Om du bryter mot säkerhetsföreskrift i punkt 33 kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas.

Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser punkt 113.

Låskrav

35. Nedan följer de krav på låsning för de fordon och utrustning som försäkras genom denna försäkring.

Låskrav I

När fordonet lämnas ska det vara låst med godkänt lås.

Låskrav II

När fordonet lämnas, ska det vara fastlåst med av oss godkänt lås, till exempel kätting med lås klass III. Det gäller även när fordonet lämnas i låst utrymme. Förvaras fordonet på släpfordon ska släpet vara låst med av oss godkänt kulhandskelås eller fastlåst med lås och kätting klass III.

Låskrav III

När föremål lämnas ska det vara fastlåst med av oss godkänt stöldskyddsklass III med kätting och lås.

Låskrav IV

När manskapsvagn och manskapsbod lämnas ska samtliga dörrar vara försedda med godkänt hänglås av stöldskyddsklass III. Om fönster finns ska dessa vara svårforcerade.

Krav på elektroniskt stöldskydd och märkning

Fordon som är inregistrerat eller taget i bruk från 2019-03-01 ska vara utrustat med elektroniskt stöldskydd enligt Trafikförsäkringsföreningens rekommendation. Ej registrerade fordon ska vara märkta enligt Stöldskyddsföreningens norm SSF 1084.

Fordon	Låskrav	Om inte låskrav eller krav på elektroniskt stöldskydd följs
Traktor inom lantbruks-,anläggnings- och entreprenadverksamhet	I	Nedsättning med 20 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt.
Motorredskap inom anläggnings- och entreprenadverksamhet	I	Nedsättning med 20 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt.
Terränghjuling registrerad som traktor	II	Nedsättning med 20 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt.
Oregistrerad terränghjuling	II	Nedsättning med 20 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt.

Föremål som på grund av storlek, användning eller annars inte rimligtvis kan förvaras inlåst.

Exempel på föremål	Låskrav	Om inte låskrav följs
Skopa	III	Nedsättning med 50 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt
Rivare	III	Nedsättning med 50 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt
Skärare	III	Nedsättning med 50 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt
Gafflar	III	Nedsättning med 50 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt
Kranarm	III	Nedsättning med 50 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt
Manskapsvagn/-bod D	IV	Nedsättning med 50 procent. I allvarliga fall kan ersättningen utebli helt

Självrisk
36. Självrisken framgår av försäkringsbeskedet.

Vid monterad av Stöldskyddsföreningens norm SSF 1073 godkänd spårsändare eller märkning enligt norm SSF 1084 reduceras självrisken till hälften vid stöld av fordonet.

I6 Rättsskyddsförsäkring – Fordon

Vem försäkringen gäller för
37. Försäkringen gäller för försäkringstagaren, dennes anställda förare och anlitade förare – de försäkrade – i deras egenskap av ägare, förare eller brukare av försäkrat fordon. Försäkringen gäller inte för den som brukat fordonet utan lov.

Vad försäkringen gäller för
38. Försäkringen gäller för tvist, som enbart kan prövas som tvistemål (T-mål) av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen. Tvist anses uppstå vid den tidpunkt när en part hel eller delvis avvisar ett framställt anspråk. Måste en tvist först handläggas av någon annan instans täcks inte kostnaderna för en sådan förberedande prövning av försäkringen. Om resning beviljas i nämnda mål gäller försäkringen också för det. Rättskyddet gäller inte för kostnader för prövning i Trafikskadenämnden.

39. Försäkringen gäller för brottmål där den försäkrade misstänks, åtalas eller slutligen döms för
- brott som enligt lagen bara kan medföra bötesstraff, till exempel vårdslöshet i trafik
- vållande till annans död eller vållande till kroppsskada eller sjukdom.

Kan den som åtalas för grov vårdslöshet i trafik eller för grovt vållande till annans död eller till kroppsskada eller sjukdom, genom lagakraftägande dom visa att brottet inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

Vad försäkringen inte gäller för
40. Försäkringen gäller inte för
- tvister som enbart kan prövas av administrativa myndigheter eller domstolar, till exempel länsstyrelse, förvaltningsrätt, kammarrätt eller regeringsrätt
- tvister som vid en rättslig prövning handläggs som så kallade småmål. Med småmål menas tvister där värdet av vad som yrkas ligger under ett halvt prisbasbelopp. Beloppsbegränsningen gäller även för tvister utomlands. Tvist med oss om försäkringsavtalet omfattas dock
- tvister där du inte har ett befogat intresse att få din sak behandlad
- tvister med någon som du är eller har varit gift, registrerad partner eller sammanboende med
- för uthyrares del, tvister som avser anspråk på grund av yrkesmässig uthyrning av fordonet
- brottmål där misstanke om brott eller åtal till någon del avser uppsåtliga eller grovt vårdslösa gärningar, till exempel rattfylleri, grovt rattfylleri eller olovlig körning. Försäkringen gäller inte heller för tvist som avser skadestånd eller annat anspråk på grund av att den försäkrade begått, eller misstänks ha begått, sådana gärningar.
- tvister som avser skadeståndsanspråk mot dig om skadeståndsskyldigheten kan omfattas av trafikförsäkringen
- tvister som gäller personskadereglering så länge ersättning för ombudskostnader kan lämnas genom trafikförsäkringen.

När försäkringen gäller

Huvudregel

41. Du kan få rättsskydd om försäkringen gäller när tvisten eller misstanken om brott uppkommer och om den då gällt oavbrutet i minst två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits i Folksam. Om du tidigare haft samma slags rättsskyddsförsäkring i annat bolag får du tillgodoräkna dig den.

Om du inte haft försäkring i två år

42. Om du när tvisten uppkommer har försäkring men inte haft den så lång tid som två år, kan du ändå få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffat sedan försäkringen trätt i kraft.

Om din försäkring upphört

43. Om du inte längre har någon rättsskyddsförsäkring när tvisten uppkommer därför att försäkringsbehovet upphört, kan du trots detta få rättsskydd om försäkringen var i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och att försäkringen därefter var i kraft fram till att försäkringsbehovet upphörde. Då tvisten uppstår får det inte ha gått längre tid än tio år sedan de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade.

Var försäkringen gäller

44. Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i något som har inträffat inom försäkringens giltighetsområde, se punkt 3.

Ombud eller försvarare

45. För att få rättsskydd måste du anlita ett ombud eller en försvarare som du skriftligt givit en rättegångsfullmakt till. Ditt ombud ska vara en advokat eller en biträdande jurist anställd på en advokatbyrå.

Du kan även anlita annat lämpligt ombud. Du och vi kan i så fall begära att Svensk Försäkring avger ett rådgivande yttrande i frågan om ombudets lämplighet.

46. Vi har även rätt att begära prövning av skäligheten av advokats eller biträdande jurists arvode och andra kostnadsanspråk hos Advokatsamfundets och Svensk Försäkrings ombudskostnadsnämnd.

Om ombudet inte är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå kan Svensk Försäkrings nämnd för rättsskyddsfrågor pröva skäligheten av arvodes- eller kostnadsersättning.

Vilka kostnader försäkringen ersätter

47. Vi ersätter endast sådana kostnader som är nödvändiga och skäliga. Vi ersätter inte kostnader som du kunde ha fått ersatt av staten eller av din motpart. Ersättning kan utgå även i tvister som förlikas eller av annat skäl aldrig kommer inför domstol.
Försäkringen ersätter

- ombuds och försvarares arvode och kostnader
- kostnader för nödvändiga utredningar som ditt ombud beställt
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
- expeditionskostnader i domstol
- rättegångskostnader som du har ålagts att betala till din motpart
- rättegångskostnader som du vid förlikning har åtagit dig att betala till din motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade fullföljts
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt.

Ersättning lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet, respektive enligt brottsmålstaxan. Som huvudregel utbetalas arvode och annan ersättning då ärendet har slutredovisats till Folksam. Allmänt á conto kan dock utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättning kan fastställas.

Betalning á conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

Vilka kostnader som rättskyddsförsäkringen inte ersätter

48. Försäkringen ersätter inte

- värdet av ditt eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra omkostnader som du har haft
- kostnaden för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- merkostnader som beror på att du har anlitat flera ombud eller försvarare eller bytt ombud eller försvarare såvida det inte föreligger särskilda skäl
- ersättning till skiljemän
- kostnader som i avvaktan på prövning av liknande mål inte ska ersättas enligt 10 § 9 punkten rättshjälpslagen
- tvister som har samband med överlåtna krav. Har du tillerkänts ersättning i form av skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader, får du inte ersättning ur försäkringen för dessa kostnader.

Högsta ersättningsbelopp

49. Vid varje tvist eller brottmål kan ersättningen högst uppgå till 300 000 kronor. Endast en tvist anses föreligga om

- du och annan försäkrad står på samma sida
- flera tvister avser samma angelägenhet
- yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser och omständigheter.

Således kan en tvist föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

Självrisk

50. Självrisken är 20 procent av prisbasbeloppet samt 20 procent av skadekostnaden som överstiger 20 procent av prisbasbeloppet.

I7 Kristerapiförsäkring

51. Försäkringen gäller endast för fordon som är minst halvförsäkrade.

Vem försäkringen gäller för

52. Försäkringen gäller för försäkringstagaren, dennes anställda och anlitade förare – de försäkrade – i denna deras egenskap.

Försäkringen gäller även för make/maka, registrerad partner och sambo till person som omfattas enligt ovan.

Vid trafikolycka gäller försäkringen även för passagerare.

Vad försäkringen gäller för

53. Försäkringen omfattar kristerapi för försäkrad som i tjänsten eller under tjänsteresa drabbas av akut psykisk kris på grund av skadehändelse som är ersättningsbar enligt i försäkringsbeskedet och av försäkringstagaren tecknad försäkring.

Vad försäkringen omfattar

54. Försäkringen ersätter skälig kostnad för behandling (krisbearbetning), som försäkrad i samråd med legitimerad psykolog eller psykoterapeut och bolaget är berättigad att erhålla.

Bolaget förbehåller sig rätten att godkänna valet av psykolog. Försäkringen omfattar högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. Behandlingen ska vara påbörjad inom två år från det att försäkringsfallet inträffade och vara avslutad inom ett år från första behandlingstillfället. All kristerapi ska ges i Sverige. Med kostnad för behandling förstås arvode för samtalsterapi (psykologkonsultation) .

Skäliga resekostnader ersätts för resor överstigande 30 km. Resekostnaderna beräknas enligt bestämmelser i Socialförsäkringsbalken.

Vad försäkringen inte gäller för

55. Försäkringen gäller inte

- för den försäkrade som privatperson
- till följd av skada som de försäkrade tillfogar varandra
- för skadehändelse under arbetstid som inte har direkt samband med arbetet
- för kristerapi som inte är föranledd av traumatisk händelse
- för skadehändelse som uppstått sedan den försäkrade medvetet utsatt sig för risken att skadas
- för skada som uppstått i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag är straffbelagd.

Självrisk

56. Försäkringen gäller utan självrisk.

I8 Vagnskadeförsäkring

57. Försäkringen omfattas endast för det framgår av försäkringsbeskedet.

Vad försäkringen gäller för

58. Försäkringen gäller för skada

- genom trafikolycka
- annan yttre olyckshändelse
- genom uppsåtlig skadegörelse av någon utomstående. Försäkringen gäller också för sådana skador under fordonets transport på annat transportmedel (t.ex. färja eller tåg)

Särskild omfattning – Mobilkran

59. Försäkringen gäller för skada

- på bom
- som bom/mast orsakar fordonet

Vad försäkringen inte gäller för

60. Försäkringen gäller inte för skada

- på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakats av felet
- på enbart larvband eller däck
- som består i slitage eller kan hänföras till bristfälligt underhåll genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Skada som uppstått som en direkt och omedelbar följd av händelse som anges i punkt 58-59 betalas dock.
- som avses i I3 Brandförsäkring eller I5 Stöldförsäkring
- som uppkommit vid isgenombrott när stillastående fordon utfört arbete på isbelagt vatten.
- på borrkrona
- som säljare eller annan ansvarar för enligt lag, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Säkerhetsföreskrifter

61. Den försäkrade ska se till att följande säkerhetsföreskrifter iakttas:

- Fordonet får inte köras när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.
- Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet.
- Fordonet maximilast får inte överskridas.
- Innan fordonet används på isbelagt vatten ska föraren förvissa sig om att isen har tillräckligt bärighet.
- Fordonsdel, utrustning och tillbehör ska monteras/handhas och används så att skada inte inträffar.
- För fordonet gällande axel-, boggitrycks- och bruttoviktbestämmelser får inte överskridas.
- Innan fordonet framförs på isbelagt vatten, ska föraren, omedelbart före körning, förvissa sig om att isen har tillräcklig bärighet. Transportstyrelsens normer i skriften ”Väg på is” ska beaktas.
- Vid arbete på torvmarker (till exempel kärr, myr och mosse) eller andra sanka marker ska försäkringstagaren/föraren förvissa sig om att aktuellt fordon kan arbeta eller framföras på ett betryggande sätt.
- Vid arbete på fartyg, pråm, ponton eller liknande ska försäkringstagaren/föraren förvissa sig om att aktuellt fordon kan arbeta eller framföras på ett betryggande sätt.
- Mobilkran och andra fordon med stödben/balkar ska ha samtliga stödbalkar helt utdragna och stödbenen ansatta vid lyft. Förflyttning med hängande last eller utskjuten/lång bom/mast och/eller jibb får inte ske.
- De bestämmelser som meddelats i lag eller författning eller av myndighet i syfte att förhindra eller begränsa skada ska följas.

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

62. Om du bryter mot säkerhetsföreskrift i punkt 61 kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas. Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser.

Självrisk

63. Självrisken framgår av försäkringsbeskedet.

Särskild självrisk – Fjärrstyrt fordon i underjordisk miljö

64. Vid skada som drabbat fjärrstyrt fordon och som inträffat i underjordisk miljö gäller försäkringen med en extra självrisk om ett prisbasbelopp.

Särskild självrisk – Vinterväghållning

65. Självrisken vid vinterväghållning är 5 procent av prisbasbeloppet vid varje skada.

Särskild självrisk – Höjdledsskada

66. Vid skada som uppstått genom kollision i höjdled tillkommer en extra självrisk (utöver vald självrisk). Denna är 50 procent av prisbasbeloppet vid varje skada.

I9 Maskinskadeförsäkring

67. Försäkringen omfattas endast om det framgår av försäkringsbeskedet.

Försäkrad egendom

68. Försäkringen omfattar fordon och sådan fast monterad utrustning som kan anses vara normal för fordon av samma slag och fabrikat. Försäkringen omfattar dock inte mobilkran.

Vad försäkringen gäller för

69. Försäkringen gäller för plötslig och oförutsedd inifrån kommande skada på fordon som är max 5 år gammal eller använts maximalt 10 000 timmar. Skada ska påverka fordonets funktion och avse någon av följande komponenter:

- Motor inklusive styr- och reglerkomponenter/motorprogramvara
- Grenrör, men inte ljuddämpare och avgasrör.
- Turbo/överladdningssystem med styrsystem, samt laddluftkylare.
- System för avgasrening, men inte ljuddämpare och avgasrör.
- Kylsystem för motor, kraftöverföring och hytt (kylsystem för kupé är ersättningsbar även om det inte påverkar fordonets funktion).
- Startmotor och generator.
- Bränslesystem, men inte ledningar, filter och bränsletank.
- Kraftöverföring, men inte lamellbelägg och följdskador av detta.
- Bromssystem inklusive servo, styr- och reglersystem, men inte för lamellbelägg och bromsskivor, inte heller för följdskador av detta.
- Styrinrättning.
- Hydraulsystem inklusive pumpar och styr- och reglersystem.

Vad försäkringen inte gäller för

70. Försäkringen gäller inte för skada

- som består i förslitning, förbrukning, korrosion (till exempel rost eller frätning), beläggning eller avsättning
- som orsakats av bristfälligt underhåll eller service
- genom sönderfrysning eller sönderbränning av delar som normalt utsätts för upphettning
- på fordonets datautrustning
- på enbart batteri, däck eller larvband
- som kan ersättas genom vagnskade-, brand- eller stöldförsäkring på fordonet oavsett om sådan försäkring finns eller inte
- skada på bränslesystem om skadan beror på kondensvatten eller annan förorening i bränslet
- skada på borrkrona
- som säljare eller annan ansvarar för enligt lag, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Säkerhetsföreskrifter

71. Den försäkrade ska iaktta

- att tillverkarens bestämmelser om service och underhåll på fordonet följs och att sådant arbete är fackmannamässigt utfört
- att fordonet inte utsätts för större belastning än vad som anges av fabrikanten.
- att fordonets kylsystem innehåller tillräckligt med frostskyddsmedel och att felaktigt bränsle inte används i fordonet
- att komponenter som avviker från fordonets seriemässiga utförande till exempel ”piratdelar”, är trimmade eller inte uppfyller fordonstillverkarens krav inte används
- att fordonet inte utsätts för större belastning än vad som anges av fabrikanten
- att motorvakt används vid stationär drift
- att serviceåtgärder dokumenteras i servicebok (eller motsvarande). Dokumenterad servicehistorik ska visas i samband med skada

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

72. Om du bryter mot säkerhetsföreskrift i punkt 71 kan avdrag göras på annars utgående sammanlagd ersättning. Avdraget kan vid allvarlig försummelse bli så stort att ingen ersättning lämnas.

Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av X Allmänna avtalsbestämmelser.

Självrisk
73. Självrisken framgår av försäkringsbeskedet.

Skadevärderingsregler
74. För skada på fordon som omfattas av maskinskadeförsäkringen tillämpas följande riktlinjer vid fastställande av skadad dels värde. Om skadan skett inom ett år från det att fordonet registrerades första gången (den tid fordonet varit förregistrerat av maskinhandlare räknas inte) eller, om fordonet inte är registreringspliktigt, inom ett år från det att fordonet levererades till första användaren, betalas alltid full ersättning för skadade delar. I annat fall görs, för utbytta delar, åldersavdrag med 15 procent per påbörjat år från att fordonet registrerats/levererats.

Avdraget får inte överstiga 75 procent. Om fordonet använts mer än 10 000 driftstimmar görs åldersavdrag med 75 procent på skadade delar oavsett fordonets ålder.

Högsta ersättningsbelopp är fordonets marknadsvärde vid skadetillfället.

I10 Avställningsförsäkring

75. Försäkringen omfattas endast om det framgår av försäkringsbeskedet.

När försäkringen gäller
76. Försäkringen gäller endast i Sverige när registreringspliktigt fordon är avställt i Vägtrafikregistret och inte brukas (skador som inträffar när fordonet används ersätts alltså inte)

Vad försäkringen gäller för
77. Försäkringen omfattar brand-, glas-, stöld, rättsskydd om försäkringen vid avställningstillfället omfattade dessa delar.

Vagnskadeförsäkring enligt avsnitt I8 ingår men med begränsningen att skada genom trafikolycka inte ingår.

Försäkringen omfattar inte bärgnings- och hämtningskostnader till följd av ersättningsbar skada.

Försäkringen gäller dock under direkt färd till och från närmaste behörig anläggning för besiktning. I dessa fall gäller också trafikförsäkringen Observera att begränsningen i vagnskadeförsäkringen fortfarande gäller.

Självrisk
78. Självrisken framgår av försäkringsbeskedet.

I11 Skadevärderingsregler – egendom/kasko

79. Vi ersätter din skada enligt de försäkringsvillkor som gällde för din försäkring på skadedagen.

80. Vi ersätter din ekonomiska förlust enligt nedanstående regler. Förlust eller annan olägenhet av att egendomen inte har kunnat användas betalar vi bara om vi särskilt har åtagit oss detta. Vi ersätter inte affektionsvärdet eller annat värde av personlig natur.

81. Vi har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant eller repareras samt reparationsmetod eller ersättas med närmast motsvarande egendom. Vi har också rätt att avgöra var egendomen ska återköpas eller repareras. Vi övertar äganderätten till all förlorad egendom som vi ersatt.

Vi åtar oss att vid reparation föreslå verkstad som är miljögodkänd av oss. Vid totalskada ordnar vi att fordonet lämnas till av oss miljögodkänd fordonsdemonterare. Av miljöskäl är det viktigt att minimera avfallet och främja återanvändning av delar så långt detta är möjligt.

Därför gäller för denna försäkring att
- reparationsmetod ska användas som ger minsta möjliga miljöpåverkan utan att kvalitet eller trafiksäkerhet påverkas
- begagnade originaldelar ska om så är möjligt användas
- skadade plastdetaljer ska repareras om så är möjligt
- anlitad verkstad ska vara miljögodkänd och ha särskild kompetens för reparation av plast
- skador på vindruta ska repareras om så är möjligt.

Vid skada som inte omfattas av försäkringen kan vi lämna förslag på miljögodkänd verkstad eller fordonsdemonterare.

82. Ersättning för skada grundas på egendomens värde vid köp i allmänna handeln (marknadsvärde) omedelbart före skadan. Om fordonet i förhållande till dess marknadsvärde inte är lönsam att reparera eller om den inte kommit tillrätta efter stöld värderar vi den inklusive utrustning som omfattas av försäkringen. Från denna regel görs avsteg dels enligt nästa stycke.

Vid enbart skada eller stöld av utrustning som omfattas av försäkringen beräknar vi marknadsvärdet genom fasta åldersavdrag från nyanskaffningspriset, enligt tabell A nedan.

A. Avskrivningstabell

	Ålder								
Utrustning/ Föremål	**<1 år**	**1 år**	**2 år**	**3 år**	**4 år**	**5 år**	**6 år**	**7 år**	**8 år**
Kommunikationsutrustning och annan elektrisk utrustning	0	10%	20 %	30%	40%	50%	60%	70%	80%
Fordonsbatteri	0	20%	40%	60%	70%	80%	100%	100%	100%

83. Vi betalar inte
- kostnad för förbättring eller förändring av fordonet som gjorts i samband med skadereparation
- merkostnader som beror på att du inte följt våra anvisningar om inköpsställe eller reparation, till exempel dyrare inköps- eller reparationskostnad
- merkostnader som beror på att du inte följt våra anvisningar om hämtning eller hemtransport av fordon, till exempel dyrare bärgningskostnad
- kostnad för lackering som inte motsvarar den som fordonet hade i det seriemässiga utförandet. Vi betalar dock för varumärkes- eller mönsterskyddad firmasymbol och reklamtext
- eventuell värdeminskning efter reparation
- merkostnad genom att reservdelar fraktats på annat sätt än vad som är normalt, om vi inte godkänt detta
- normalt slitage när fordonet använts i samband med stöld eller annat olovligt tillgrepp
- mervärdesskatt när försäkringstagaren eller fordonsägaren är redovisningsskyldig för sådan skatt.

II Tillägg

84. Du har möjlighet att göra olika tillägg till din försäkring. Om något av dessa tillägg omfattas av din försäkring framgår detta av försäkringsbeskedet.

Tilläggsförsäkring till I2 Egendomsskydd - Kaskoförsäkring
- Avbrottsförsäkring

II1 Avbrottsförsäkring

85. Försäkringen omfattas endast om det framgår av försäkringsbeskedet.

Var försäkringen gäller
86. Försäkringen gäller för skada som uppstått inom Norden.

Vad försäkringen gäller för
87. Försäkringen omfattar avbrottsersättning till följd av att det försäkrade fordonet inte har kunnat användas på grund av skada som är ersättningsbar enligt
- vagnskadeförsäkring

- brandskadeförsäkring
- stöldförsäkring
- maskinskadeförsäkring

under förutsättning att sådan egendomsskada omfattas av fordonets försäkring.

Vad försäkringen inte gäller för

88. Försäkringen omfattar inte avbrottsersättning

- om fordonet vid skadetillfället var avställt eller belagt med körförbud
- för dag som förlorats på grund av dröjsmål eller annan underlåtenhet från försäkringstagarens sida
- för dag då fordonet, trots skada, kan användas
- om försäkringstagaren får stilleståndsersättning från trafikförsäkring eller ersättning för inkomstförlust på grund av personskada, annat än om avbrottsersättningen är högre. I sådant fall betalas mellanskillnaden.

Karens

89. Ersättning lämnas inte för de fem första förlorade arbetsdagarna (karens).

Skadeersättningsregler

90. För skada som är ersättningsbar enligt punkt 87 lämnas avbrottsersättning i procent av prisbasbeloppet för den tid fordonet är obrukbart, se tabell A nedan. För mobilkran gäller särskilda bestämmelser, se tabell B nedan.

91. Ersättning lämnas för varje hel arbetsdag då det försäkrade fordonet inte kunnat användas, dock högst under 45 arbetsdagar.

92. Om ersättning lämnas för stillestånd från motparts trafik - eller ansvarsförsäkring betalar Folksam inte avbrottsersättning annat än om denna är högre. I sådant fall betalas mellanskillnaden.

A.Tabell för avbrottsersättning

	Ersättningsbelopp i procent av basbeloppet per arbetsdag beroende på fordonets ålder		
Historiskt nyvärde, kr	**0-4 år**	**5-9 år**	**>9 år**
1- 499 999	4	3	2
500 000 – 1 000 000	5	4	3
1 000 001 – 1 500 000	6	5	4
1 500 001 – 2 000 000	7	6	5
2 000 001 – 2 500 000	8	7	6
2 500 001 – 3 000 000	9	8	7
3 000 001 – 3 500 000	10	9	8
3 500 001 – 4 000 000	11	10	9
> 4 000 000	12	11	10

B. Särskild ersättningstabell – Mobilkran

Lyftkapacitet (ton)	Dag 1-15	Dag 16-30	Dag 31-45
<10	3,7	2,3	1,0
10-20	4,4	2,7	1,3
21-30	6,4	3,7	2,0
31-50	7,7	4,7	2,3
51-60	10,1	6,1	3,0
61-80	11,5	7,2	3,6
81-100	14,5	8,8	4,4
>100	17,8	10,8	5,4

X Allmänna avtalsbestämmelser

93. För försäkringen gäller försäkringsvillkor, försäkringsbesked samt försäkringsavtalslagen.

Gemensamt skadeanmälningsregister

94. Bolaget använder sig av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag eller myndighet som handlägger likartade ersättningsanspråk. Ändamålet med GSR är att till försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och myndigheter som handlägger likartade ersättningsanspråk tillhandahålla ett underlag för att identifiera oklara försäkringsfall och ersättningsanspråk. Därigenom kan företag och myndigheter motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter liksom felaktig utbetalning från flera försäkringar för samma skada. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad eller pseudonymiserad form för statistiska ändamål och analyser på aggregerad nivå. Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

95. Vi kan också lämna uppgifter om bland annat stölder och eftersökt gods till Larmtjänst AB, en branschgemensam organisation som arbetar för att bekämpa försäkringsrelaterad brottslighet.

Vi äger rätt att i det för försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregistret (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

Avtalet och premien

96. Försäkringen gäller från och med den dag som anges i försäkringsbeskedet. Tecknas försäkringen samma dag som den ska börja gälla, gäller den från och med det klockslag den tecknades. Försäkringen gäller inte för skada eller fel som inträffat eller uppkommit innan försäkringen börjat gälla.

97. Försäkringen förnyas automatiskt för ett år i sänder om inte uppsägning har gjorts av dig som försäkringstagare, förmedlare med av dig godkänd fullmakt eller av oss. Den förnyade försäkringen börjar löpa när tiden för den tidigare försäkringen går ut. Vill du istället säga upp försäkringen från huvudförfallodagen behöver du inte ange någon särskild anledning. Uppsägning från vår sida när du begär förnyelse kräver däremot särskilda skäl enligt försäkringsavtalslagen. Tecknar du försäkring för ditt fordon i annat försäkringsbolag och inte betalar premie till Folksam förnyas inte försäkringen.

98. Du kan säga upp försäkringen under försäkringstiden om det föreligger viss anledning som anges i försäkringsavtalslagen, till exempel om behovet av försäkring upphör eller liknande omständighet inträffar. Du får också säga upp försäkringen vid skada att upphöra inom 14 dagar. Från vår sida kan vi säga upp försäkringen under försäkringstiden bara om du eller den försäkrade grovt åsidosatt era förpliktelser mot oss eller om det finns synnerliga skäl.

Om försäkringen sagts upp av dig eller oss, får du tillbaka den del av premien som du har rätt till.

99. Försäkringen och premien bygger på de uppgifter som du har lämnat oss. Vid premieberäkningen tar vi hänsyn till bland annat följande faktorer; vilket fordon du har och hur gammal det är, var ditt företag är beläget, hur många mil du kör per år, vilken självrisk på vagnskadan som du väljer och ditt tidigare skaderesultat.

Vi har rätt att begära uppgifter från dig som påverkar din premie. Får vi inte in begärda uppgifter beräknas premien utifrån av oss förutbestämda regler.

Upplysningsplikt

100. När du vill teckna, utvidga eller förnya försäkring ska du på vår begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen ska meddelas. Du ska ge riktiga och fullständiga svar på våra frågor.

Om du inser att vi tidigare haft oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgiften.

Riskökning

101. Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som har angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras.

102. Om du uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt enligt punkt 100 eller anmälningsplikt enligt punkt 101 kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för vår bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.

103. Ändring av premie och andra villkor kan vi normalt bara göra i samband med förnyelse av försäkringen. Om vi vill göra sådan ändring meddelar vi dig senast i samband med att vi sänder dig premiekravet så du har tid att bestämma dig om du vill godta ändringen eller låta försäkringen upphöra.

Sådan premieändring som beror på ändrat riskförhållande, till exempel fordonsbyte eller adressändring har vi rätt att göra omgående.

104. Premie för nytecknad försäkring ska betalas inom 14 dagar, eller enligt separat avtal, efter den dag då vi sände dig premiekravet. Detsamma gäller tilläggspremie på grund av att försäkringen ändrats under försäkringstiden.

Premie för förnyad försäkring behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag då vi sände dig premiekravet. Om premieperioden är högst en månad ska premien dock betalas på periodens första dag.

105. Om premien inte betalas i rätt tid och dröjsmålet inte är av ringa betydelse skriver vi och säger upp försäkringen att upphöra 14 dagar därefter. Samtidigt påminner vi dig om att om du betalar inom 14 dagar så fortsätter försäkringen att gälla. Är det fråga om obetald tilläggspremie får vi räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som du tidigare betalat.

106. Betalar du premien efter det att försäkringen har upphört på grund av underlåten betalning anser vi att du har begärt ny försäkring från och med dagen efter den då premien betalades. Vi underrättar dig inom 14 dagar om vi inte vill bevilja ny försäkring.

107. Har du hindrats från att betala premie i rätt tid på grund av att du blivit svårt sjuk, berövats friheten eller inte fått ut lönen eller pensionen från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder, fortsätter försäkringen ändå att gälla. Men den upphör om premie inte betalas inom en vecka efter det att hindret fallit bort och i vart fall när tre månader gått från den dag premien skulle ha betalats.

108. Skulle vi av någon anledning säga upp försäkringen men du får vårt brev för sent på grund av omständigheter som du inte kunnat råda över, upphör försäkringen först en vecka efter det du fått brevet. Försäkringen upphör dock alltid tre månader efter avsändandet och detta gäller även om brevet inte kommer fram.

109. Vi kan överlåta en fordran på obetald premie till Trafikförsäkringsföreningen.

Dubbelförsäkring

110. Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Du har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än vad som sammanlagt svarar mot skadan. Är summan av ansvarsbeloppen större än skadan, fördelas ansvarigheten mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

Penningtvätt

111. Försäkringsersättning betalas inte om det skäligen kan antas att en utbetalning skulle medföra risk för brott mot penningtvättslagstiftningen.

Säkerhetsföreskrifter

112. Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingssätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare.

Påföljd vid försummelse att följa säkerhetsföreskrift

113. Om den försäkrade vid försäkringsfallet har försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får antas ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits. Med den försäkrade likställs annan som har haft att tillse att föreskriften följdes.

Framkallande av försäkringsfall

114. Försäkringen gäller inte för dig om du framkallat skadan uppsåtligen eller, i den mån du uppsåtligen förvärrat följderna av en skada.

Om skadan uppkommit eller dess följder förvärrats genom grov vårdslöshet från din sida kan vi göra avdrag på ersättningen. Detsamma gäller om du annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls.

Försummelse att anmäla försäkringsfall

115. Om den ersättningsberättigade har försummat att följa försäkringsvillkor om skyldighet att anmäla försäkringsfall till bolaget inom viss tid eller villkor eller anvisningar enligt dessa om skyldighet att medverka vid utredning av försäkringsfallet eller av bolagets ansvar, och försummelsen har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring har gjort sig skyldig till sådan försummelse som nyss nämnts, har bolaget istället och endast rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utgett till den skadelidande.

Räddningsplikt

116. När en skada inträffar åligger det varje försäkrad att efter förmåga begränsa dess omfattning, till exempel larma brandkåren vid brand och försöka rädda hotad egendom i den mån det kan ske utan fara. Rimlig kostnad för åtgärd att hindra följderna av en skada som hänt ersätts av oss vare sig åtgärden lyckats eller inte, i den mån du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Det nu sagda gäller även om det är fråga om att hindra en skada som omedelbart hotar att inträffa. Däremot ersätter vi inte förebyggande åtgärder som till exempel kostnad för låsbyte vid förlust av fordonets nyckel.

Detsamma gäller om den försäkrade har åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

Identifikation vid tillämpning av punkt 112-116

117. Med ditt handlande likställs handlande av den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

Om det föreligger särskilda skäl tillämpas inte denna bestämmelse.

Undantag från bestämmelserna om avdrag enligt punkterna 102 och 114 samt vid brott mot säkerhetsföreskrift

118. Vi gör inget avdrag vid

- ringa oaktsamhet
- handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år
- handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Återkrav

119. I samma utsträckning som vi har betalat ersättning för skada övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

För trafikförsäkring gäller, att i samma utsträckning som vi har betalat ersättning, har vi enligt trafikskadelagen rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller genom vårdslöshet i förening med rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Dessutom kan vi enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg samt mot den som är ansvarig för skada enligt lagen om produktansvar.

Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättningen från försäkringen.

Försäkringsförmedlare
Är försäkringen tecknad i bolaget genom försäkringsförmedlare gäller följande:

120. Återkallas försäkringsförmedlarens fullmakt helt eller delvis ska försäkringstagaren genast meddela detta till bolaget.

121. Försäkringsförmedlaren har en skyldighet att vidarebefordra all information av betydelse för försäkringsskyddet från bolaget till försäkringstagaren.

122. Uppgifter och upplysningar lämnade av försäkringsförmedlaren till bolaget anses som lämnade av försäkringstagaren.

Lag, garanti, annat åtagande
123. Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Har du vid köp av egendom tecknat särskild försäkring, så gäller din fordonsförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den särskilda försäkringen.

Krigsskador
124. Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution, upplopp eller uppror.

Om skadan hänt utanför Sverige tillämpar vi inte undantaget för krigsskador inom tre månader efter oroligheternas utbrott. Förutsättningen för att försäkringen ska gälla är dock att fordonet fanns i det drabbade området vid utbrottet och oavbrutet fram till den dag skadan inträffade. Dessutom får du inte ha tagit del i oroligheterna eller tagit annan befattning med dem som rapportör eller dylikt och inte heller låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål. Under samma förutsättningar betalar vi också förlust av fordon som konfiskerats eller måste lämnas kvar vid evakuering eller internering.

Atomskador med mera
125. Ersättning lämnas inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

Försäkringen gäller inte heller för skada genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att
- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Terrorism/terrorhandling
126. Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med terrorhandling. Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att:
- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Dammbrott
127. Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammbrott.

Force majeure
128. Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenat på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvariga för förseningen. Detta givet att vi har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blockad och bojkott gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

Preskription

129. Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om du framställt ditt anspråk till oss inom den tid som angetts här har du dock alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, räknat från det att vi har förklarat att vi har tagit slutlig ställning till anspråket.

Försäkringsavtalslagen med mera

130. För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen och övrig svensk rätt.

Trafikskadelagen

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tio år från skadehändelsen. Om du begär omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen får talan dock väckas inom tre år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde. Om du vill ha ersättning och har anmält skadan inom tio år eller begärt omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att vi har förklarat att vi tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks i rätt tid går rätten till ersättning förlorad. Talan får väckas senare än tio år endast om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om du har varit förhindrad att framställa anspråket i tid.

Övrig information

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster.

Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss.

På folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Om skada inträffar

131. Anmäl till oss vad som hänt så snart som möjligt. Ta gärna första kontakten med oss per telefon. Telefonnummer framgår av ditt försäkringsbesked.

132. Stöld, tillgrepp av fortskaffningsmedel, skadegörelse eller skada som orsakats av annat okänt motorfordon ska anmälas till polisen i det land där händelsen inträffade.

För vår bedömning i ersättningsfrågan är vi bland annat beroende av vad som framgår av polisprotokollet. Du ska därför medverka i polisutredningen genom att lämna alla uppgifter du har. Lämna oss en kopia av polisanmälan.

133. Skada som har hänt när fordonet transporterats på annat färdmedel ska också anmälas till transportföretaget.

134. För att vi ska kunna bedöma ditt ersättningskrav måste du ge oss de upplysningar och handlingar som vi behöver såsom inköpskvitton, läkarintyg och så vidare.

Du är också skyldig att medverka till besiktning som vi vill utföra i anledning av inträffad skada.

135. Om du bryter mot bestämmelserna i punkterna 131-134 ovan och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaktsamhet görs inget avdrag. Om du eller någon annan som begär ersättning vid skada uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar oriktiga uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning kan vi göra avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Om vi redan betalat ut ersättning kan vi helt eller delvis återkräva den. Försäkrad ska efter förmåga avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- vidta lämpliga åtgärder, även provisoriska för att upprätthålla den försäkrade rörelsens drift.

136. Reparation ska i förväg godkännas av oss. Våra anvisningar ska följas vid valet av reparatör, reparationsmetod och material. Folksam tar hänsyn till eventuella olägenheter såsom till exempel fördyringar i form av resekostnader eller onödigt långa väntetider som du skulle kunna drabbas av. Du ska ha ett medgivande från oss eller Folksam Jour innan du själv beställer såvida inte omständigheterna hindrar dig från att ta kontakt med oss eller Folksam Jour.

För försäkringen gäller vissa miljöåtaganden som framgår i villkoret.

Du ska som ägare till fordonet eller egendomen, efter vårt medgivande, beordra reparation samt godkänna eller reklamera utfört arbete.

Återbetalning vid förskott

137. Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti för någon typ av kostnader måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättning från försäkringen.

Dröjsmålsränta

138. Vi strävar efter att betala skador så snart det går och i de fall utredningen drar ut på tiden kan vi betala ersättning i förskott. Skulle det ändå, trots att du gjort vad som åligger dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Tidpunkten för betalning kan dock förskjutas i vissa situationer som anges i försäkringsavtalslagen.

Dröjsmålsräntan beräknas enligt 6 § räntelagen.

Force majeure

139. Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenat på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvariga för förseningen. Detta givet att vi har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blocka och bojkott gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

Vid frågor om försäkring eller skador

Kundservice
Kontakta Folksam Företagssupport på telefon 08-772 86 35.
För öppettider se folksam.se
E-post foretag@folksam.se

Skadeärenden
Kontakta oss vid inträffad skada. Du når oss på telefon 0771-950 950.

För öppettider se folksam.se

Folksam Jour
Inom Sverige 0771-45 00 00
Inom Norden +46-771-45 00 00

Hjälp utanför Sverige
Utanfor Sverige kan du få hjälp av våra larmcentraler eller vid personskada SOS International. Kontaktuppgifter, se nedan.

SOS-International
Nitivej 6
DK-2000 Frederiksberg
Denmark
E-post sos@sos.eu
Telefon +46-771 45 00 00
Fax +45 7010 50 56

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd
Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam
Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende. Om du ändå inte blir nöjd så kan du kontakta handläggarens närmaste chef.

Gäller oenigheten värdering av skadad egendom kan du begära ett utlåtande av opartisk värderingsman. Du kan läsa mer om detta i försäkringsvillkoren.

Kundombudsmannen Folksam
Du som är kund i Folksam har möjligheten att få ditt ärende omprövat av Kundombudsmannen som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen omprövar de flesta ärenden rörande försäkring, skadefrågor och sparande. Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut kan Kundombudsmannen göra en opartisk bedömning av ditt ärende. Efter det att Folksam har lämnat sitt slutliga beslut har du ett år på dig att göra en anmälan till Kundombudsmannen, under förutsättning att preskription inte inträtt i enlighet med vad som anges nedan i avsnittet ”Vänta inte för länge”.

Adress: Kundombudsmannen Folksam, 106 60 Stockholm
Telefon: 0771-655 253
E-post: kundombudsmannen@folksam.se
Webb: folksam.se

Branschgemensamma nämnder

Du kan i vissa fall få ditt ärende prövat i någon av följande nämnder.

Trafikskadenämnden
Trafikskadenämnden är fristående från försäkringsbolagen och verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringen. Vissa ersättningsfrågor är obligatoriska och ska alltid prövas av nämnden. Folksam hjälper dig i samband med den obligatoriska prövningen.

Det finns också andra frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande. I dessa frågor kan du själv begära prövning hos Trafikskadenämnden via en särskild blankett som finns hos:

Adress: Trafikskadenämnden, Box 24048, 104 50 Stockholm
webb: trafikskadenamnden.se

Ansvarsförsdäkringens Personskadenämnd
Ansvarsförsäkringens personskadenämnd prövar ärenden för personer som skadats och har rätt till skadestånd för sina skador. Den fungerar ungefär som trafikskadenämnden för för trafikskadade. Vissa ersättningsfrågor ska alltid hänskjutas till nämnden för yttrande. Framför dina önskemål tll Folksam om du vill att nämnden ska yttra sig i de frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande.

Patientskadenämnden
Patientskadenämnden är en rådgivande nämnd till försäkringsbolagen. Nämnden ska på begäran av patient, vårdgivare, försäkringsbolag eller domstol yttra sig i skadeärenden som rör patientförsäkringen.

Adress: Patientskadenämnden, Box 241, 104 51 Stockholm

Personförsäkringsnämnden
Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolagen som rör liv-, sjuk och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Nämnden för Rättsskyddsfrågor
Nämnden för Rättsskyddsfrågor prövar på begäran av försäkrad omfattningen av rättsskyddsförsäkring, fråga om ersättningsanspråk inom rättsskyddsförsäkring och trafikförsäkring och fråga om överprövning av ombuds lämplighet inom rättsskyddsförsäkring och trafikförsäkring. Du kan själv begära prövning hos Personförsäkringsnämnden och Nämnden för Rättsskyddsfrågor via en särskild blankett som finns hos Svensk Försäkrings Nämnder.

Adress: Svensk Försäkrings Nämnder, Box 24067, 104 50 Stockholm
telefon: 08-522 787 20
webb: forsakringsnamnder.se

Anmälan till nämnden för Rättsskyddsfrågor måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadetillfället/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd. Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande.

Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.